

ویژه نامه سال روز میلاد حضرت فاطمه (س)

فاطمه (س) آمد تا نسل آفتاب و آینه تا همیشه جهان تداوم یابد و ما در سایه ولایت فرزندانش به روشن ترین راهها قدم بگذاریم. ای فرزند رسول خدا! پیشانی بلندت هم قبيله خورشید است و کلامت قافیه ساز حماسه و عشق، خوش آمدی که خاک، یگانه گوهری چون تو را کم داشت و آسمان زین پس شبانه های تاریکش را با چشمان روشنیت به بزم خواهد نشست. ای بانوی عشق! مادرانه دستم را بگیر و بر دامنم خطبه روشنی بخوان که سخت محتاج نگاه مهربانت هستم.

ولادت حضرت

حضرت زهرا (س) روز جمعه ۲۰ جمادی الثانی سال پنجم بعثت در مکه چشم به جهان گشود. چون زمان ولادت فرا رسید و حضرت خدیجه (س) درد زایمان را احساس کرد، از زنان قریش و بنی هاشم، کسانی را طلبید تا به کمک او بیایند. اما آنان که می دیدند ثروتمندترین زن مکه، بلکه حجاز، به ازدواج فقیرترین مرد، آن هم مردی که سنتها را در هم می شکند درآمده است، از او دوری کردند و پیغام دادند: «تو به سخنان ما توجهی نکردی و همسر یتیم ابوطالب شدی که هیچ ثروتی ندارد؛ ما را با تو کاری نیست!» خدیجه غمگین و افسرده شد! اما طولی نکشید که چهار زن داخل خانه شدند. خدیجه ترسید، ولی یکی از آن زنان او را به آرامش دعوت کرد و گفت: «ترس که ما فرستادگان خداوند هستیم و برای کمک به تو آمده ایم. من «ساره» همسر ابراهیم (ع) هستم. این «آسیه» رفیق تو در بهشت است. این یکی «مریم» دختر عمران و آن دیگری «کلثوم» دختر موسی بن عمران است. آنگاه یکی سمت راست، دیگری سمت چپ، سومی مقابل خدیجه و چهارمی بالای سر ایشان نشست و با کمک آنان، نوزاد متولد شد. یکی از آنان نوزاد را با آب بهشتی شست و در جامه ای پیچید و او را به سخن درآورد. نوزاد به اذن خداوند به سخن درآمد و فرمود: «گواهی می دهم که هیچ معبودی غیر از خداوند نیست و پدرم، رسول خدا و سرور پیامبران است و شوهرم سرور اوصیا و جانشینان پیامبران و فرزندانم سرور فرزندان هستند.»

وی بانویی بود که بهترین الگوی بانوان جهان در همیشه تاریخ است. با ترسیم ویژگی اخلاقی و انسانی اوست که الگوهای دروغینی که سردمداران ستم پیشه جهان برای انسانها می سازند رنگ خواهد باخت.

شناخت حضرت

راههای مختلفی برای آشنایی با اوصاف گرانقدر این اسوه کامل هست نظیر توصیفات که خاتم النبیین (ص) از او کرده اند چرا که سخن رسول اکرم (ص) جز وحی نیست و او از روز هوای نفس سخن نمی گوید. ایشان می فرمایند: «ای فاطمه تو کسی هستی که خدا با خشم تو خشم گرفته با رضایت تو راضی می گردد.» این چه شخصیتی است که رضا و غضب او ملاک رضا و خشم خداست؟

راه دیگر شناخت او سخنانی است که از وی به یادگار مانده است. در این سخنان یقین و ایمان و اخلاص و ایثار و مهر و عاطفه و عظمت و شجاعت و تواضع و عبادت، ظلمت ستیزی و حق باوری و گذشت و فداکاری و ولایت دوستی معاندان دینی و بالاخره مظلومیت و دردمندی او... هویداست. چه دردمندانه در آخرین روزهای حیات کوتاه فرمود: «یا ابتاه بقیة و الهة وحیداً و حیرانة فریده فقد انخمد صوتی و انقطع ظهري و تنعص عیسی و تکدر دهری... ای پدر (بعد از تو به جهت برخوردی که با من شد) یکه و تنها ماندم و در کارهای خود حیرانم، صدایم آرام شده و پشتم (به جهت سنگینی فجایع) شکسته و زندگانیم درهم گشته و روزگارم تیره و تار شده است...»

راه دیگر شناخت عظمت این بانو تأمل در القابی است که به او داده شده است.

هریک از این القاب بُعدی از شخصیت او را بازگو می‌کند. اگر دشمنان با از بین بردن برخی آثار و یا تحریف بعضی وقایع خواسته‌اند به گمان خود خورشید را از تابیدن بازدارند و حقیقت را پشت ابرهای دروغ و تهمت پنهان سازند، وجود همین القاب تمام نقشه‌های آنان را نقش بر آب کرده است. او «صدیقه» است چون به اعتراف عایشه هرگز کسی را راست‌گوتر از فاطمه (س) به جز پدر بزرگوارش ندیده‌اند. او «زهرا»ست چون به فرموده فرزند بزرگوارش امام صادق (ع) چون در محراب عبادت می‌ایستاد نورش به اهل آسمان‌ها پرتو می‌افکند، چنان که ستارگان بر اهل زمین پرتو می‌افکنند. و همین‌طور او «فاطمه» است. جبرئیل فرمود: «او در زمین فاطمه نامیده شد، زیرا شیعیان او از آتش دوزخ برگرفته شده است. هرگز آتش دوزخ را بر آنها اثر نخواهد بود و از سوی دیگر دشمنانش نیز از محبت او محرومند». و «منصوره» در آسمان‌ها لقب یافت چون در آن روزی که «يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ» در آن روز فاطمه (س) دوستان خود را یاری خواهد کرد. و او را «طاهره» می‌نامند چون به فرموده امام باقر (ع) از هر ناپاکی و آلودگی پاک است. و به نص قرآن کریم خداوند در حق خاندان او فرمود: «يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا» (سوره احزاب/۳۳)؛ همانا خدا می‌خواهد آلودگی را از شما خاندان (پیامبر) بزدايد و شما را پاکیزه گرداند. او «محدثه» بود چون با ملائکه آسمان هم‌سخن می‌شد. اسحاق بن جعفر وقتی از امام صادق (ع) درباره دلیل محدثه نامیده شدن آن حضرت سؤال کرد آن حضرت فرمود: «ملائکه همان‌گونه که به نزد حضرت مریم دختر عمران فرود آمده با او سخن می‌گفتند به خدمت حضرت فاطمه (س) می‌رسیدند و عرض می‌کردند: «يا فاطمة! إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ. يا فاطمة أفتي لربك وأسجدي وأركعي مع الرَّاكِعِينَ. فَتَحَدِّثُهُمْ وَيُحَدِّثُونَهُ» ای فاطمه خداوند تو را برگزیده و پاکیزه گردانید و بر زنان عالم برگزیده. ای فاطمه در پیشگاه پروردگارت فروتنی نما و سجده به جای آور و با رکوع‌کنندگان رکوع نما» و به این‌گونه بود که وی با ملائکه و ملائکه با او سخن می‌گفتند... در ادامه روایت هست که شبی حضرت فاطمه (س) به ملائکه فرمود: «مگر مریم دختر عمران برگزیده و برترین زنان عالم نیست؟ آنها عرض کردند: مریم سرور زنان عالم در عصر خود بود ولی خداوند تو را سرور و سیده زنان عالم در میان زنان اولین و آخرین قرار داده است.»

مقام‌مادر

نوع دستورهایی که اسلام به زن و مرد می‌دهد، در عین حال که یک راه مشترکی برای هر دو قائل است ولی راه مخصوص را هم از نظر دور نمی‌دارد، وقتی احترام به پدر و مادر را بازگو می‌کند، برای گرامی داشت مقام زن، نام مادر را جداگانه طرح می‌کند. قرآن کریم در سوره اسراء آیه ۲۳ می‌فرماید: «اگر یکی از آن دو یا هر دو، در کنار تو به سالخوردگی رسیدند به آنها حتی «اوف» مگو و به آنها پرخاش مکن و با آنها سخنی شایسته بگوی» و در آیه ۸ سوره عنکبوت می‌فرماید: «ما سفارش کردیم به انسان که احسان را نسبت به پدر و مادر فراموش نکند» و در آیه‌ای دیگر می‌فرماید: «پروردگار تو مقرر کرد که جز او را مپرستید و به پدر و مادر خود احسان کنید» و در جای دیگر احسان به پدر و مادر را در کنار عبادت حق یاد می‌کند.

اما با همه این تجلیل‌های مشترک، وقتی می‌خواهد از زحمات پدر و مادر یاد کند، از زحمت مادر سخن می‌گوید، نه از زحمت پدر، آنجا که می‌فرماید: «انسان را [نسبت] به پدر و مادرش به احسان سفارش کردیم مادرش با تحمل رنج به او باردار شد و با تحمل رنج او را به دنیا آورد و باربرداشتن و از شیر گرفتن او سی ماه است تا آنگاه که به رشد کامل خود برسد و به چهل سال برسد» (سوره احقاف/۱۵) زحمات سی ماهه مادر را می‌شمارد، که: دوران بارداری، زایمان، دوران شیرخوارگی برای مادر دشوار است. و همه این‌ها را به عنوان شرح خدمات مادر ذکر می‌کند. قرآن کریم به هنگام یادآوری زحمات حتی اشاره‌ای هم به این موضوع ندارد که پدر زحمت کشیده است. بنابراین، آیات قرآن که در مورد حق شناسی از والدین آمده است بر دو قسم است: یک قسم «حق‌شناسی مشترک پدر و مادر» را بیان می‌کند و قسم دیگر، آیاتی است که مخصوص «حق‌شناسی مادر» است، قرآن کریم اگر درباره پدر حکم خاصی بیان می‌کند فقط برای بیان وظیفه است. نظیر «و خوراک و پوشاک آنان [مادران] به طور شایسته بر عهده پدر است» (سوره بقره/۲۳۳). ولیکن هنگامی که سخن از تجلیل و بیان زحمات است، اسم مادر را بالخصوص ذکر می‌کند.